

Beleidsregels vloeibare mest

Aanleiding

Vanaf 15 september 2009 geldt er een uitrijverbod (zie tabel 1) voor vloeibare mest op kleigrond vanaf half september tot en met eind januari. Dit betekent dat bedrijven in 2009 alleen nog in het voorjaar of in de zomer vloeibare mest mogen uitrijden. Omdat in het late voorjaar en in de zomermaanden de gewassen op het land staan, komt het in de praktijk vooral neer op hooguit 3 maanden in het voorjaar dat de mest kan worden uitgereden. Wanneer het bijvoorbeeld in februari ook nog eens vriest of te nat is, dan kan de mest ook niet uitgereden worden en wordt de uitrij-tijd in de praktijk nog korter. De inhoud van de mestkelders is niet berekend op deze langdurige opslag en dus meestal niet toereikend om voor tenminste negen maanden mest op te slaan. Het gevolg is dat er voor veehouders meer ruimte moet komen voor opslag, of dat men de mest steeds moet af laten voeren. Het vaker afvoeren van mest zorgt niet alleen voor meer transportbewegingen door de polder, maar kan bij het laden en lossen geuroverlast veroorzaken.

	2007	2008	Vanaf 2009
Januari			
Februari			
Maart			
April			
Mei			
Juni			
Juli			
Augustus			
September			
Oktober			
November			
December			

Uitrijden niet toegestaan	Uitrijden toegestaan
---------------------------	----------------------

Daarnaast wordt de periode van uitrijden zo kort dat agrariërs zonder vee ook mestopslag willen hebben, om mest op te kunnen slaan. Ook voor agrariërs die afvoeren via een transporteur is het aantrekkelijk om dat te doen in een periode dat akkerbouwers de mest nodig hebben. Kortom, meer mestopslag voor agrariërs lijkt dus onvermijdelijk.

Inmiddels hebben al diverse landbouwers binnen onze gemeente aangegeven dat ze extra mestopslag willen.

Niet zozeer het opslaan van mest, maar vooral het laden, lossen en uitrijden van de mest geeft in veel gevallen stankoverlast. Voor een deel van de bevolking een grote ergernis. Omdat opslag over het algemeen geen stankoverlast veroorzaakt, zullen ruimere opslagmogelijkheden ook niet automatisch tot meer stankoverlast leiden. Er is gezocht naar een modus waarbij er een oplossing gevonden kan worden voor het capaciteitsprobleem van de agrariërs en waarbij er voor derden zo weinig mogelijk overlast ontstaat.

Om de ondernemers ruimere opslagmogelijkheden te bieden, dient er op korte termijn, vooruitlopend op het bestemmingsplan Buitengebied, beleid te worden gemaakt voor deze problematiek. Dit beleid zal integraal worden meegenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' waarvan het voorontwerp in september/oktober ter inzage komt. Zolang dit nieuwe bestemmingsplan niet onherroepelijk is, zal dit voorstel worden gebruikt als toetsingskader voor ondernemers die extra mestopslag willen genereren. De ongelijkheid tussen de diverse geldende bestemmingsplannen wordt hiermee opgeheven.

Landelijke Regelgeving met betrekking tot bouwen

1. Mestsilo's en mestzakken zijn bouwvergunningplichtig. Op het bouwvlak zijn ze met een bouwvergunning toegestaan en telt het bouwoppervlak mee als bebouwingspercentage.
2. Mestbassins, een 4 meter hoge aarden wal met folie en drijvend dek, zijn bouwvergunningvrij. De jurisprudentie hierover is duidelijk. Dit betekent dat op ieder bouwvlak óf eigen mest óf mest voor het eigen bedrijf mag worden opgeslagen in een mestbassin.

Opgemerkt dient te worden dat de definities van mestsilo's, mestzakken en foliebassins bij de toetsing van wel of niet bouwvergunningplichtig anders zijn dan de definities zoals die in

de milieuwetgeving gebruikt worden. In “artikel 1 Reikwijdte en definities” worden de definities die bij het raadsbesluit horen verder uitgewerkt.

Milieuwetgeving

Namens het ministerie van LNV heeft de Technische commissie bodembescherming (Tcb) een advies uitgebracht over het aanwenden van mest. Hierin wordt geadviseerd om ruim voldoende omvang van opslagcapaciteit voor dierlijke mest toe te staan. Een opslagcapaciteit van tenminste 9 maanden is vereist. Door opslagcapaciteit bij de afnemer toe te staan, wordt een betere verdeling van dierlijke mest over Nederland bereikt.

Mestbassins, mestsilo's en mestzakken zijn zodanig afgesloten van de buitenlucht dat er nauwelijks stankproblemen zijn. De laatste jaren zijn van de mestsilo's die binnen de gemeente Sluis staan geen klachten bekend over stankoverlast. De minimale afstand tot een woning van derden is 50 of 100 meter, afhankelijk van de soort bebouwing in de omgeving. In de praktijk levert dit in het buitengebied geen problemen op.

Samenvattend kan gezegd worden dat de milieuwetgeving zich niet verzet tegen het plaatsen van mestopslag op of direct nabij bedrijven, wanneer voldaan wordt aan de milieufstanden.

Provinciaal ruimtelijk beleid

De provincie streeft naar een evenwichtsbemesting die leidt tot een goede gewasopbrengst (ofwel een verminderde gewasopbrengst die gecompenseerd wordt door een hogere, eerlijke prijs voor het product), een gezonde bodem en een minimale emissie naar grond- en oppervlaktewater. Hierbij hoort de toepassing van vloeibare dierlijke mest. Een overmatig gebruik van dierlijke mest leidt echter tot verontreiniging van het grond- en oppervlaktewater. In Nederland wordt er meer mest geproduceerd dan toegepast kan worden in de landbouw uitgaande van evenwichtsbemesting. Voor de provincie is uitgangspunt dat niet meer dierlijke mest wordt geproduceerd dan er toegepast kan worden binnen de provincie. De productie moet dus binnen de milieumestruimte blijven, wil de provincie in de toekomst geen mestexporterende provincie worden. Momenteel overschrijdt de mestproductie al de milieumestruimte. Dit vormt een argument onder het restrictieve beleid voor de intensieve veehouderij. Om de emissie van mest naar het grond- en oppervlaktewater te beperken is het belangrijk dat de mest in het voorjaar wordt verwerkt. Om dit logistiek mogelijk te maken bestaat er voor akkerbouwers de mogelijkheid om mest op het bouwvlak op te slaan. Permanente mestopslag op veldkavels is uitgesloten. Wel behoort tijdelijke mestopslag op veldkavels tot de mogelijkheden.

Gemeentelijk beleid

Opslag vaste mest op akkers

Allereerst kent de gemeente Sluis een gedoogregeling voor tijdelijke opslag van vaste mest op de akkers. Deze regeling komt nog uit zowel de oude gemeente Sluis-Aardenburg als Oostburg. Het komt er op neer dat een agrariër onder voorwaarden maximaal zes maanden op de akker mag opslaan. Omdat het hier om “vaste” stalmest gaat is deze regeling niet van toepassing voor de vloeibare mest die vrij komt bij intensieve veehouderij.

Opslag in mestbassins

- *Mestbassin binnen bouwvlak*

Voormalige gemeente Oostburg:

Op basis van de voorschriften uit de geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied van de voormalige gemeente Oostburg geldt dat er binnen het bouwvlak van een agrarisch bedrijf een mestbassin van ten hoogste 2.500 m³ mag worden gerealiseerd. Daarnaast geldt dat mestbassins gelegen bij een agrarisch bedrijf met de nadere aanduiding ‘intensieve veehouderij’ een maximale gezamenlijke inhoud van 4.750 m³ mogen hebben.

Voormalige gemeente Sluis-Aardenburg:

Voor het buitengebied van de voormalige gemeente Sluis-Aardenburg geldt dat in gebieden met de klasse F een mestbassin van maximaal 2.500 m³ gerealiseerd mag worden en in gebieden met klasse L een bassin van maximaal 1.500 m³, deze is met een vrijstelling¹⁾ te vergroten tot 2.500

m³. Voor beide gebieden geldt voorts dat met een vrijstelling¹⁾ een opslag van maximaal 5.000 m³ kan worden gerealiseerd voor twee tot vijf bedrijven gezamenlijk.

- *Mestbassin buiten bouwvlak*

Voormalige gemeente Oostburg:

Door middel van een vrijstellingsprocedure¹⁾ is het mogelijk om op de rand van het bouwvlak een mestsilo te bouwen die ten hoogste 15% van het bebouwingsvlak overschrijdt.

Voormalige gemeente Sluis-Aardenburg:

Voor het gehele grondgebied van de voormalige gemeente Sluis-Aardenburg geldt dat vrijstelling¹⁾ kan worden verleend voor het bouwen van een mestbassin aansluitend aan het agrarisch bouwvlak, met dien verstande dat de afstand van het mestbassin tot het agrarisch bouwvlak maximaal 10 meter mag bedragen.

1) oorschrift op basis van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO), zoals die gold tot 01-07-2008. Sinds deze datum is de vrijstellingsprocedure gewijzigd in de binnenplanse ontheffing (art. 3.6 Wro).

In zowel voormalig Oostburg als Sluis-Aardenburg geldt dat de vrijstelling slechts mag worden verleend nadat een positief advies van een landschaps- en natuurbeschermingsdeskundige en van een milieudeskundige is verkregen.

Voorstel nieuw beleid

In feite wordt getracht zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande wet- en regelgeving, maar wel dusdanig dat er een oplossing voor de problematiek van de agrariërs wordt gevonden. Dit betekent dat in eerste instantie opslag van vloeibare mest altijd op een bouwvlak gerealiseerd moet worden. In de praktijk zal in nagenoeg alle gevallen het mogelijk zijn om binnen het bouwvlak extra opslagmogelijkheid te creëren.

Tevens bestaat straks in het nieuwe bestemmingsplan de mogelijkheid om via een wijzigingsbevoegdheid het bouwvlak te verruimen tot 1,5 of zelfs 2 ha. Indien het bouwvlak niet meer vergroot kan worden en indien aangetoond kan worden dat op het bestaande bouwvlak geen bouw mogelijkheden meer zijn, of dat vanuit het oogpunt van bedrijfsmatigheid op het bouwvlak geen geschikte locatie voorhanden is voor de realisatie van een mestsilo, dan mag tot maximaal 10 meter buiten het bouwvlak een mestsilo worden gerealiseerd. Als nadere voorwaarde voor mestsilo's buiten een bouwvlak geldt dat deze door middel van een randbeplanting landschappelijk dienen te worden ingepast en dat de bouwhoogte van het aangrenzende agrarische bouwvlak ook geldt voor te realiseren silo. Er wordt geen maximale capaciteit meer gehanteerd, behalve dat de totale capaciteit op het perceel niet groter mag zijn dan datgene dat aantoonbaar nodig is voor de periode van twaalf maanden bedrijfsmatig gebruik.

Binnen een bouwvlak kunnen nu zonder bouwvergunning foliebassins worden gerealiseerd. Foliebassins zijn voor de ondernemer goedkoper om aan te leggen dan mestsilo's, maar leveren in de regel meer stankoverlast en zijn landschappelijk minder gewenst dan mestsilo's. Er zal derhalve geen medewerking verleend worden aan het realiseren van foliebassins buiten het bouwvlak. Het is echter niet mogelijk om ze op het bouwvlak te weigeren. Ook tijdelijke ontheffingen voor foliebassins buiten een bouwvlak worden niet verleend.

De gemeente Sluis wenst evenwel geen gemeente te worden waar mest van elders naar wordt aangevoerd, tijdelijk wordt opgeslagen en van hieruit weer wordt verhandeld naar bedrijven buiten de gemeente. De nu voorgestelde beleidsregels zijn enkel bedoeld om bij agrarische bedrijven de binnen onze gemeente geproduceerde mest op te slaan en voldoende mest te kunnen opslaan om binnen onze gemeente toe te passen. Dit is ook de reden dat de ondernemer aan dient te tonen hoeveel capaciteit hij voor een periode van 12 maanden nodig heeft. De mening dat de provincie een mestoverschot heeft wordt niet gedeeld door de ZLTO. Omdat er blijkbaar verschillende rekenmethodes gebruikt worden vindt er overleg plaats. De verwachting is dat in september duidelijk wordt hoe de werkelijke situatie is. Wat dat voor hulp- en nevenbedrijven betekent moet nog worden uitgewerkt.

Beleidsregels

Aanvragen voor vloeibare dierlijke mestopslag dienen te voldoen aan de volgende regels:

- I. Nieuwe mestopslag dient gerealiseerd te worden binnen het bouwvlak;
- II. Alleen wanneer er binnen het bouwvlak geen bouw mogelijkheden meer zijn of aangetoond kan worden dat binnen het bouwvlak bedrijfsmatig geen geschikte locatie voorhanden is, dan mag de mestopslag aansluitend op het bouwvlak worden gerealiseerd, tot maximaal 10 meter buiten het bouwvlak;
- III. Buiten het bouwvlak mogen slechts mestsilos worden gerealiseerd en dus geen mestbassins en/of mestzakken;
- IV. Een mestsilo buiten het bouwvlak dient te worden ingepast met opgaande streekeigen beplanting, zodanig dat de silo volledig landschappelijk wordt ingepast. Het beplantingsplan dient te zijn goedgekeurd door de gemeentelijke groendeskundige;
- V. De capaciteit van de mestsilo mag niet groter zijn dan datgene dat aantoonbaar bedrijfsmatig nodig is voor de periode van twaalf maanden, verminderd met de capaciteit van de reeds aanwezige mestopslag op het bedrijf. De totale maximale opslag mag niet meer dan 5.000 m³ bedragen;
- VI. Gezamenlijke opslag wordt voor maximaal vijf bedrijven op één perceel toegestaan voor maximaal 5.000 m³. Hierop wordt de totale capaciteit van de reeds aanwezige mestopslag op de gezamenlijke bedrijven in mindering gebracht;
- VII. Een mestsilo buiten het bouwvlak moet voldoen aan de maximale bouwhoogte, zoals die geldt voor het aangrenzende agrarische bouwvlak, met dien verstande dat de maximale hoogte niet meer dan 10 meter mag bedragen.

(planologische) procedure

Bij aanvragen van ondernemers die voldoen aan de bovengenoemde toetsingscriteria, zou vervolgens een planologische procedure gevoerd moeten worden. Dit biedt echter voor de ondernemers geen enkele soelaas, gezien zij reeds vanaf medio september hun mest op moeten kunnen slaan en een planologische procedure, postzegelbestemmingsplan en/of projectbesluit nooit binnen die termijn kan worden doorlopen.

Om die reden wordt voorgesteld om, vooruitlopend op het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied, te kiezen voor het afgeven van een 'gedoogbeschikking'. Alvorens tot terinzagelegging van de beschikking wordt overgegaan, dient betrokkene alle relevante informatie – bouw- en milieuaspecten en goedgekeurd erfbeplantingsplan – te overleggen.

Zodra het bestemmingsplan Buitengebied met betrekking tot dit aspect onherroepelijk is, dient de betrokken ondernemer binnen 3 maanden over te gaan tot het aanvragen van de bouwvergunning en milieuvergunning/melding.

Raadsbesluit

Beleidsregels voor permanente opslag van vloeibare dierlijke mest op agrarische bedrijven:

Artikel 1 Reikwijdte en definities

1. Deze beleidsregels gelden voor aanvragen voor de realisatie van permanente mestopslag.
2. Van deze beleidsregels is uitgezonderd de tijdelijke opslag van vaste mest op akkers.
3. Voor de toepassing van deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. Agrarisch bedrijf: een bedrijf dat gericht is op het voortbrengen van agrarische producten door middel van telen of veredelen van gewassen en/of het houden of fokken van vee.
 - b. Bouwvlak: een aaneengesloten oppervlakte met één bestemmingsaanduiding en voorzien van een hoogte-aanduiding en eventueel een percentage, waarmee de gronden zijn aangeduid waarop gebouwen zijn toegestaan.
 - c. Mestbassin: een reservoir bestemd en geschikt voor het bewaren van dunne mest dat niet geheel of gedeeltelijk is gelegen onder een stal en dat tot stand gebracht na 1 juni 1987.
 - d. Mestsilo: permanente, of semi-permanente constructie met harde wanden en een dichte kap voor de opslag van vloeibare mest.
 - e. Mestzak: een mestbassin, geheel of grotendeels gelegen boven het aansluitende terrein, voornamelijk opgebouwd uit kunststoffolies waarvan de bodemafdichting en afdekking één geheel vormen.
 - f. Foliebassin: een met folie beklede grondput met of zonder omdijking
 - g. Bouwhoogte: wordt gemeten tussen de bovenkant van het gebouw, met uitzondering van onderschikte bouwdelen, en de gemiddelde hoogte van het aansluitende, afgewerkte maaiveld.

Artikel 2 Voorschriften

1. Vloeibare dierlijke mestopslag mag uitsluitend worden toegestaan bij agrarische bedrijven en dient gerealiseerd te worden binnen het bouwvlak.
2. Alleen wanneer er binnen het bouwvlak geen bouwmogelijkheden meer zijn, of aangetoond kan worden dat binnen het bouwvlak bedrijfsmatig geen geschikte locatie voorhanden is, dan mag de mestopslag ook direct aansluitend op het bouwvlak worden gerealiseerd, tot maximaal 10 meter buiten het bouwvlak.
3. Buiten het bouwvlak mogen slechts mestsilo's worden gerealiseerd en dus geen mestbassins en/of mestzakken.
4. Een mestsilo buiten het bouwvlak dient te worden ingepast met opgaande streekeigen beplanting, zodanig dat de silo volledig landschappelijk wordt ingepast. Het beplantingsplan dient te zijn goedgekeurd door de gemeentelijke groendeskundige.
5. De capaciteit van de mestsilo mag niet groter zijn dan datgene dat aantoonbaar bedrijfsmatig nodig is voor de periode van twaalf maanden, verminderd met de capaciteit van de reeds aanwezige mestopslag op het bedrijf. De totale maximale opslag mag niet meer dan 5.000 m³ bedragen.
6. Gezamenlijke opslag wordt voor maximaal vijf bedrijven op één perceel toegestaan voor maximaal 5.000 m³. Hierop wordt de totale capaciteit van de reeds aanwezige mestopslag op de gezamenlijke bedrijven in mindering gebracht.
7. Een mestsilo buiten het bouwvlak moet voldoen aan de maximale bouwhoogte, zoals die geldt voor het aangrenzende perceel met dien verstande dat de maximale hoogte niet meer dan 10 meter mag bedragen.

Artikel 3 Procedure

1. Bij het voldoen aan de toetsingscriteria en na het overleggen van alle relevante gegevens zoals gesteld in bijlage A, zal een ontwerp-gedoogbeschikking worden opgesteld;
2. De ontwerp-gedoogbeschikking wordt gedurende 6 weken ter inzage gelegd, waarbij belanghebbenden de mogelijkheid geboden wordt om hun zienswijze op het voornemen kenbaar te maken.
3. Indien geen zienswijzen worden ingediend, zal de gedoogbeschikking worden verleend. Deze blijft geldig tot 6 maanden na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan Buitengebied;
4. Indien wel zienswijzen worden ingediend, zal door het college van burgemeester en wethouders een inhoudelijke beoordeling op de zienswijzen plaatsvinden en beoordeeld worden of aanpassing van de beschikking noodzakelijk is.

Artikel 4 Slotbepalingen

1. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
 2. Deze beleidsregels worden aangehaald als 'Beleidsregels voor permanente mestopslag gemeente Sluis'.
- I. te bepalen dat dit besluit in werking treedt op de dag volgende op de dag van publicatie.